

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/49/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206757
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8513206757.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni č.k. 4C/102/2013-69 zo dňa 09.10.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu a náhradu trov konania žalovanej nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pokiaľ ide o žalovanou namietané nedostatky žaloby, súd konštatuje, že žaloba v zmysle § 79 ods. 1 O. s. p. má všetky náležitosti návrhu na začatie konania, z petitu žaloby je zrejmý uplatnený nárok žalobcu, i keď súd plne prisvedčuje argumentácii žalovanej, že žalobca by mal jasným spôsobom identifikovať súdne konanie, v ktorom mu mala byť spôsobená škoda, o to zvlášť, že v namietanom súdnom konaní bol účastníkom konania.

Žalovaná vzniesla vo vyjadrení k žalobe námietku premlčania každého uplatneného nároku, pri ktorom došlo k uplynutiu 15-dňovej lehoty od doručenia žiadosti o udelenie poverenia pred dňom 23.04.2009. Súd prihliadol na vznesenú námietku premlčania a dospel k názoru, že právo žalobcu domáhať sa náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v tomto prípade nie je premlčané - v exekučnom konaní 8Er/365/2010, v ktorom malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu, bola doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 28.4.2010, teda až po dni 23.04.2009.

V zmysle § 15 ods. 1 § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom. Žalobca v prejednávanej veci poskytol súdu len tvrdenie, že v každej veci podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, na ktorú žalovaná nereagovala pozitívne. Z vyjadrenia žalovanej vyplýva, že prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany žalovanej boli doručené dňa 23.4.2012. Žaloba bola doručená súdu dňa 27.09.2012 t.j. predčasne, pred uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody do 6 mesiacov odo

dňa prijatie žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí nárok na náhradu škody, môže s poškodený domáhať nároku na súdu. Ak tak učiní skôr, ide o predčasne podanú žalobu, čo predstavuje dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu predčasnosti. Do podania žaloby na súd sice 6 mesačná lehota neuplynula, avšak súd vo veci rozhodoval až po uplynutí 6 mesačnej lehoty od prijatia predmetnej žiadosti, preto súd žalobu nepovažoval za predčasne podanú.

Podľa právnej úpravy sa za nesprávny úradný postup považuje porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Právo na náhradu škody pritom má len ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. Vo všeobecnosti v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. musia byť pre naplnenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci splnené všeobecné podmienky, a to nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Žalobca nepreukázal splnenie všetkých predpokladov zodpovednostného právneho vzťahu.

V predmetnej veci vidí žalobca nesprávny úradný postup OS Vranov nad Topľou v tom, že rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie oneskorene, keď súd bol bezdôvodne nečinný viac ako 315 dní, pretože exekučné konanie podľa tvrdenia žalobcu začalo dňa 18.3.2010 a exekučným súdom bolo rozhodnuté o žiadosti o udelenie poverenia až dňa 27.1.2011.

Tak ako už bolo hore uvedené toto tvrdenie žalobcu je nepravdivé, pretože súd po preskúmaní exekučného spisu zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola exekučnému súdu doručená dňa 28.4.2010 a o tejto žiadosti bolo rozhodnuté dňa 1.12.2010, a to uznesením č. k. 8Er/365/2010. Tvrdené údaje žalobcu týkajúce sa omeškania sú teda nesprávne, zavádzajúce a vyplýva z nich, že žalobca ako oprávnený nemal o exekučnej veci prehľad, na základe čoho vyznievajú jeho vyjadrenia o údajnej majetkovej škode, či dôvodoch pre nemajetkovú škodu značne nedôveryhodné. Aj táto skutočnosť podľa názoru súdu nárok žalobcu vyvracia.

Aj keď súd v predmetnom konaní vzhľadom na tvrdený okamih spôsobenia škody, postupuje podľa znenia zákona účinného do 31.12.2012 zastáva názor, že v zmysle § 9 ods. 1 citovaného zákona, je dôležité pri skúmaní existencie nesprávneho úradného postupu a porušenia povinnosti urobiť určitý úkon v ustanovenej lehote, pri skúmaní nečinnosti orgánu verejnej moci a skúmaní zbytočných prietahov v konaní alebo iného zásahu vychádzať z vyššie uvedených záverov, pretože i samotná súdna prax v tejto oblasti vyvolala potrebu uviesť výslovne do právnej úpravy možnosť vychádzať v takýchto konaniach o náhradu škody len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy konaní, prípadne žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy a pod. (viď znenie § 9 citovaného zákona s účinnosťou od 1.1.2013). Uvedené je dôležité nielen z pohľadu kompetencie príslušného orgánu posudzovať prietahy konaní, resp. porušenia ústavného práva, ale i z pohľadu splnenia si všeobecnej preventívnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka, keďže si navrhovateľ nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na majetku. I keď predmetom konania o nárokoch žalobcu je skúmanie nesprávneho úradného postupu súdu a s tým vzniknutú majetkovú škodu alebo nemajetkovú ujmu, súd považuje za správne poukazovať i na rozhodnutia Ústavného súdu SR, pretože v konaniach pred ústavným súdom, kde sa posudzuje porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa v podstate skúmajú a vyhodnocujú tie isté okolnosti, ako je zákonná lehota na rozhodnutie, ostatné okolnosti prípadu, úkony súdu, úkony účastníka konania, zložitost' veci a podobne. Súd má za to, že nemožno všeobecne rozhodnutie súdu po zákonom stanovenej lehote posudzovať bez ďalšieho ako nesprávny úradný postup súdu. Osobitne v exekučných konaniach pri posudzovaní návrhov na vykonanie exekúcie na podklade exekučných titulov rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc sa javí 15-dňová lehota na vydanie poverenia výraznou prekážkou pre objektívne posúdenie zákonnosti exekúcie. Navyiac zo samotnej dikcie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného ku dňu podania žiadosti o vydanie poverenia vyplýva, že lehota 15 dní sa nevzťahuje na vydanie rozhodnutia v prípade ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok.

Pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 Ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako prietahy zbytočné v zmysle ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy /napr. Nález Ústavného súdu IÚS63/00/.

Ústavný súd poukázal na to, že už v predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu v trvaní aj niekoľkých mesiacov ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Uviedol, že v zmysle ust. § 44 ods. 2 EP v znení účinnom v relevantnom čase už 15-dňová lehota od doručenia žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia neplatí, ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti na vykonanie exekúcie.

V uvedenom ustanovení je výslovne uvedené, že táto lehota sa nevzťahuje na prípady, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/, a d/ Exekučného poriadku, teda notársku zápisnicu a rozhodcovský rozsudok. Dôvodom tejto výnimky je nutnosť preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie preskúmaním písomnosti, ktoré nie sú prílohou návrhu na vykonanie exekúcie.

Je potrebné zdôrazniť, že žalobca podával žiadosti o udelenia poverení na vykonanie exekúcie hromadne, teda v rovnakom čase zaťažoval všeobecný súd väčším počtom podaní, vzhľadom na čo musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu, ktoré spôsobilo, že ojej žiadosti bolo v niektorých prípadoch rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je v zmysle stanoviska Ústavného súdu možné považovať za ústavne akceptovateľné.

Súd ďalej nemal za preukázané, že žalobca podal v predmetnom exekučnom konaní sťažnosť na prieťahy v konaní. V žalobe síce žalobca udáva, že vyvinul enormné úsilie na docielenie vecného posunu v exekučnom konaní a primel tým porušovateľa k vydaniu rozhodnutia, pričom poukázal na žiadosti o informáciu o stave konania zo dňa 2.7.2009, 23.9.2009, 13.11.2009, 25.2.2010 a sťažnosťami na prieťahy v konaní zo dňa 30.8.2010, 23.11.2010 a 25.5.2011. Tieto žiadosti o stav konania ani sťažnosti na prieťahy však neboli podané v predmetnej exekučnej veci, ako to vyplýva aj z exekučného spisu, preto súd na tieto skutočnosti neprihliadal.

Čo sa týka druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existencie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej a dospel k záveru, že žalobca ich v konaní nepreukázal.

Súd mal za to, pokiaľ sa žalobca domáhal náhrady majetkovej škody predstavujúcej náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, mal súd za to, že aj v prípade, že by existovala možnosť vzniku škody, je možné uhradiť iba skutočnú škodu a ušlý zisk, ktorých vznik je povinný žalobca preukázať. Žalobca v konaní nepredložil ani neoznačil žiaden dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody a škodu vyčíslil paušálne za pracovné výkony zamestnancov, udržiavanie a správu informačného systému, administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a za administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde. Z exekučného spisu súd žiadne urgencie zo strany žalobcu nezistil a ten tieto ani nijako nepreukázal. Paušálne vyčíslené administratívne výdavky nie sú skutočnou škodou a jedná sa iba o jednostranné tvrdenia žalobcu, ktoré nemajú oporu v predložených či označených dôkazoch. Žalobca súdu dňa 24.2.2014 doručil znalecký posudok č. 1/2014 z 24.6.2013 a znalecký posudok č. 1/2014 zo dňa 17.1.2014, ktorý vypracovala na jeho zadanie Ekonomická univerzita v Bratislave vo veci stanovenia majetkovej škody spoločnosti Pohotovosť s.r.o. ktorým bola vyčíslená majetková škoda žalobcovi z dôvodu nesprávneho úradného postupu. Súd by chcel v súvislosti s týmto znaleckým posudkom poukázať na posledný odsek na s. 4 tohto posudku, podľa ktorého pri vypracovaní znaleckého posudku sa vychádzalo zo skutočností, ktoré boli zistené z podkladov poskytnutých zadávateľom. Podklady boli kontrolované len po formálnej stránke. Vecná stránka obsiahnutá v ekonomických a účtovných výstupoch je garantovaná poskytovateľom informácií. Ako vyplýva z tohto posudku, znalecký ústav sa v tomto posudku zaoberal len výškou škody, avšak vôbec sa nezaoberal tou skutočnosťou, či žalobcovi táto škoda, majetková aj nemajetková, vznikla. Z tohto dôvodu súd na tento znalecký posudok pri svojom rozhodovaní neprihliadal.

Žalobca sa taktiež domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom

na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a ak nie je možné túto ujmu uspokojiť inak. Z uvedeného vyplýva, že nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nedodržania zákonnej lehoty, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu, následkov na navrhovateľa v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je totiž súdnym konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena účastníkom konania. Predpokladom na uplatnenie nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Žalobca uviedol, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Žalobca však svoje tvrdenia nijakým spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal. Súd nemôže žalobcovi priznať náhradu nemajetkovej ujmy na základe jeho abstraktných tvrdení, keď nepreukázal a nekonkretizoval, aké podnikateľské postupy a aktivity boli ovplyvnené. Nemajetková ujma nezávisí automaticky len od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od okolností jednotlivého prípadu. Súd mal za to, že nedodržanie zákonnej lehoty preto na strane žalobcu nemohlo spôsobiť neistotu, alebo vznik akejkoľvek škody či nemajetkovej ujmy. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobca nijako nepreukázal ani vznik skutočnej škody ani nemajetkovej ujmy, je nepravdepodobné, že by za dobu omeškania s rozhodnutím o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došlo k tak závažnej ujme, ako popisoval žalobca.

Súd mal ďalej za to, že žalobca nepreukázal ani splnenie tretieho predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, keď nepreukázal existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a uplatňovanou majetkovou a nemajetkovou škodou.

Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovenom v uznesení zo dňa 9.12.2010 pod sp. zn. IIÚS545/2010 exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Je povinný dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie a to v každom štádiu exekúcie a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti exekúcie adekvátne procesné zareagovať. Je tak predovšetkým povinný skúmať, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiada o vydanie poverenia na vydanie exekúcie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ust. § 41 EP.

Taktiež Krajský súd v Prešove v konaní ICo/121/2014 poukázal v odôvodnení rozsudku na to, že pri rozhodovaní o nárokoch uplatnených žalobcom v tomto konaní je potrebné vychádzať aj z judikatúry Ústavného súdu SR, pričom je potrebné použiť závery tohto ústavného orgánu aplikované v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, ktoré sa týkalo sťažnosti žalobcu v obdobnej veci. V nej bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podaná 15.8.2011, nasledovala výzva na predloženie rozhodcovskej zmluvy z 16.4.2012, ktorá bola predložená 4.5.2012 a uznesením z 5.10.2012 bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá. Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že sťažovateľ /žalobca/ podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Žalobca skutočne podával v danom období viacero exekučných návrhov, ktoré následne boli postupované súdu v podobe návrhu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a po udelení takéhoto poverenia nasledovali ďalšie procesné návrhy napr. v podobe návrhu na zmenu exekútora. Teda platí, že žalobca musí vychádzať z daných technických a administratívnych možností súdu, ktorý má spracovať hromadné žiadosti a musí počítať aj s určitým zdržaním.

Žalobca teda v konaní nepreukázal nielen vznik majetkovej škody, ako ani vznik nemajetkovej ujmy na jeho strane, nepreukázal ani len to, že zo strany exekučného súdu v exekučnom konaní išlo o nesprávny úradný postup spočívajúci v ním uvádzaných zbytočných prieťahoch, nepreukázal taktiež ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a prípadne žalobcovi vzniknutou či už majetkovou škodou alebo nemajetkovou ujmu, teda nepreukázal v tomto

konaní ani jednu z podmienok zakladajúcich v dotknutých prípadoch zodpovednosť žalovanej, preto súd jeho žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Ten namietal skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou ustanovením § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a de facto de jure súd prvého stupňa svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity čo je neprípustné.

Poukázal na to, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnom súdnom rozhodnutí. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z., pretože svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Na zamietnutie znaleckého dokazovania nemal súd žiadne udržateľné dôvody. Je zrejmé, že znalecké dokazovanie je namieste nariadiť tam, kde je výšku škody nutné určiť s použitím odborných znalostí, ktoré právna veda neposkytuje. Žalobca pred súdom uviedol, že zadal vypracovanie znaleckého posudku, a teda predložil znaleckému ústavu dôkazy o ekonomickej podstate veci. Keďže výsledok znaleckého dokazovania mal tvoriť jeden zo základov pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, súd založil svoje rozhodnutie na nedostatočne zistenom skutkovom stave. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať, a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mali v realite. Preto ako dôkaz označil exekučný spis a žiadal, aby boli použité v ňom obsiahnuté listiny. Faktom zostáva, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, a to preto, že rozhodnutie nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote. Súdný spis je fundamentálnym dôkazným prostriedkom pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu, ktorého sa mal dopustiť všeobecný súd pri svojej činnosti. Súdný spis obsahuje dôkazy umožňujúce uskutočniť presnú kalkuláciu plynutia času vzhľadom k otázke dodržania zákonných lehôt súdom, pričom žalobca takýmto dôkazom nedisponuje.

Súd vytvára konštrukciu, podľa ktorej je nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy anulovaný značnou nedôveryhodnosťou údajov. Žalobca nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mali v realite. Samotná nedôveryhodnosť údajov nemôže nič zmeniť na fakte, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu a to preto, že rozhodnutie nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote.

Súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však

ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv a teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako nárast ekonomickej trestnej činnosti alebo rozsah nevybavenej súdnej agendy. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal vec ako aj rozhodnutie v súlade s ust. § 212 ods. 1, 2 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a základe toho vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych zisteniach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

nezákonným rozhodnutím,

nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia

súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. (v znení platnom a účinnom v čase podania jednotlivých žalôb), štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4a 11.

Podľa § 16 ods. 1, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. (v znení platnom a účinnom v čase podania jednotlivých žalôb), ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku.

Podľa § 17 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'uchinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nieje možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,

závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,

závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,

závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 19 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plyní premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. (v znení platnom a účinnom od 1.6.2010 do 31.5.2011), súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 233/1995 Z.z. (v znení platnom a účinnom od 1.6.2010 do 31.5.2011) podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila, vykonateľnosť rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmliev nimi schválených.

Podľa § 243 ods. 1 zákona 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o znení a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, tento zákon sa vzťahuje aj na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona.

V predmetnej veci bolo zistené, že je nepravdivé tvrdenie žalobcu o neskorom rozhodnutí o žiadosti o udelenie poverenia. Žiadosť o udelenie poverenia bola doručená dňa 28.4.2010 na exekučný súd, ktorým bol Okresný súd vo Vranove nad Topľou. Konanie bolo v vedené pod sp. zn. 8Er 365/2010. O žiadosti bolo rozhodnuté 1.12.2010, t.z., že tvrdené oneskorenie rozhodnutia o 315 dní, t.j., že exekučným súdom bolo rozhodnuté až 27.1.2011 je nepravdivé.

V predmetnej veci je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa sa predovšetkým správne vypořiadal s námietkou premlčania vznesenou žalovaným v tomto konaní. Z obsahu spisu je zrejmé, že žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nárokov uplatňovaných v tomto konaní bola podaná u žalovaného 23.04.2012 a v závislosti od toho by nároky, ktoré eventuálne vznikli žalobcovi v lehote 3 rokov pred touto žiadosťou o predbežné prerokovanie, mohli byť premlčané, to znamená, že by malo ísť o nároky vzniknuté pred 23.04.2009. Súd prvého stupňa v tomto smere správne zistil na základe obsahu spisov, že v predmetných veciach boli žiadosti o udelenie poverenia doručené až po dni 23.04.2009, preto je námietka premlčania neaktuálna.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietáhov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietáhov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v žiadnej z predmetných vecí nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prietahy v konaní konštatoval.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie, s výnimkou exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/, d/ Exekučného poriadku.

Ustálená súdna prax však umožňuje a usmerňuje súdy aj v smere materiálneho preskúmania okolností, či neexistuje rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu, pričom ak takýto rozpor súd zistí, je oprávnený uznesením zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom na takéto zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nie je v exekučnom poriadku stanovená žiadna lehota.

Materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu (i návrhu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) so zákonom je potrebné vykladať aj v kontexte zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý v zmysle § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona, umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/, teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ (rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní) alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Dôležitou okolnosťou je to, že exekučný súd je oprávnený na zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku alebo exekučného konania aj bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov podľa § 45 ods. 1 písm. b/, c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

Zákon (Exekučný poriadok) ustanovuje lehotu v zmysle vyššie uvedeného v konaní 15 dní na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, avšak neustanovuje lehotu na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia alebo na zastavenie exekučného konania. Vo veciach preskúmaných súdom prvého stupňa bolo konanie zastavené. To znamená, že exekučný súd v týchto veciach nebol viazaný lehotou 15 dní uvedenou v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody a v tejto súvislosti sú jeho námietky uvedené v odvolaní, týkajúce sa možného zabezpečenia znaleckého posudku právne irelevantné, pokiaľ takýto dôkaz nepredložil v konaní.

Možno súhlasiť s tým, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Je správny názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetných exekučných veciach (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventúalnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Pokiaľ ide o tvrdené zamietnutie návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania, ktoré je taktiež uvedené argumentačne v odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa, je potrebné konštatovať, že k takémuto zamietnutiu zo strany súdu prvého stupňa nedošlo. Totiž žalobca sa na pojednávaní na súde prvého stupňa nezúčastnil a takýto dôkaz na pojednávaní nenavrhoval.

Nemožno súhlasiť s argumentom, že súd prvého stupňa oprel svoje rozhodnutie o značnú nedôveryhodnosť údajov predložených žalobcom. Totiž súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vysvetlil, že v predmetnej veci žalobca nepreukázal rozhodujúce okolnosti právne významné pre priznanie nárokov, ktoré si uplatňuje v tomto konaní a to tak z pohľadu vzniku škody alebo nemajetkovej ujmy, ako aj z pohľadu príčinnej súvislosti medzi tvrdeným nesprávnym úradným

postupom súdu prvého stupňa spočívajúcim v prieťahoch v konaní a eventuálnym vznikom škody alebo nemajetkovej ujmy.

Pokiaľ ide o trvanie stavu právnej neistoty, je potrebné konštatovať, že tento žalobca taktiež nijakými relevantnými dôkazmi nepreukázal a neobjasnil príčinnú súvislosť medzi jeho eventuálnym vznikom a škodou alebo nemateriálnou ujmov, ktorá mu mala takýmto spôsobom vzniknúť.

Pokiaľ ide o tzv. polemizovanie o vhodnosti dĺžky konaní zákonnými lehotami, je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa poukázal len na obtiažnosť problematiky, ktorá sa v exekučnom konaní preskúmava, zvlášť pokiaľ ide o tzv. materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu so zákonom, avšak táto otázka je bez právneho významu, pretože rozhodujúcou okolnosťou, o ktorú sa súd oprel pri zamietnutí žaloby žalobcu v predmetnej veci, je nepreukázanie základných okolností rozhodujúcich pre priznanie nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v zmysle vyššie uvedeného.

Neobstojí ani vytykané nevykonanie dôkazu označeným znaleckým posudkom na výšku škody u žalobcu. Súd prvého stupňa sa v priebehu konania riadne oboznámil s predloženým dôkazom a reagoval vo svojom rozhodnutí.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.